

nyaste modet. — 2) (fig.) Qvinna, som i sin klädsel noga följer nyaste mod.

MODEARTIKEL, mödeartí'ck'l, m. 2. pl. — *tik-lar*. Se *Modevara*.

MODEFÄRG, m. 3. Färg, som är på modet.

MODEBUTIK, mödebutí'ck, m. 3. Handelsbod, der modehandel idkas.

MODEHANDEL, m. sing. Handel med modevaror.

MODEHANDLARE, m. 3. — LERSKA, f. 1. En, som idkar modehandel.

MODEJURNAL, mödeschurnál, m. 3. Tidsskrift, hvaraf man erhåller kännedom om de för tillfället rådande modet.

MODEKRÄMARE, m. 3. — MERSKA, f. 1. Se *Modehandlare*.

MODELL, -däll, m. 3. (fr. *Modèle*, lat. *Modulus*) 1) (i allm.) a) Bild, efter hvilken något skall göras. Mönsterbild. — b) Fördjupad form, hvari något gjutes. — 2) (bildh. o. byggn.k.) Af lera, vax o. d. formad mönsterbild i mindre storlek. — 3) (mål. o. bildh.) Naken mans- eller qvinsperson, efter hvilken konstnären målar eller bildar en figur. — 4) (fig.) Mönster, efterdöme. — *Ss. M-samling*.

MODELLERA, v. a. 1. Forma en mönsterbild till något slags arbete. *M. en staty af Napoleon*. — *Syn.* Afbildat, Forma.

MODELLERING, f. 2. 1) Mönsterbilders formande. — 2) Konsten att forma mönsterbilder. — *Ss. M-skunst*.

MODELLJORD, -dälljord, f. sing. (artil.) Jord, hvarmed en styckeform göres slät.

MODELLKÄMMARE, m. 2. pl. — *kamrar*. Rum, der en samling af modeller förvaras.

MODELLSKÄRARE, m. 3. En, hvars handverk är att skära allehanda slags modeller.

MODER, f. 2. pl. *mödrar*. (pl. bruklig endast i bem. 1, a) 1) a) Qvinna, som gifvit lif åt ett eller flera barn. Kallas Moder, med hänsende till dessa. Benämningen bibehålles äfven, sedan barnet uppväxt och kommit till ålder. Sammandrages ofta, helst i dagligt tal och samtalsvis, till *Mor*. *En öm, god, hård, onaturlig m. Lycklig m.*, som har friska och välattrade barn. *Vara för någon i mors ställe*, som en mor värda sig om någon. (Ordspr.) *Tigga för sin sjuka mor*, söka egen hjälp, fördel, eget nöje, under förevändning att bedja för andra. — För häraf sammansatta ord brukas den sammandragna formen vanligast i alla sådana, hvilka utmärka ett släktförhållande, t. ex.: *Morfar, Morbror, Farmor*, o. s. v. — b)

Såges äfven om en qvinna, med afseende på det ofödda foster, hon bär i sitt sköte. *Hon kände, att hon var mor*. — c) Brukas äfven stundom i samma mening som *Stammoder*. *Hon blef m. för en lång följd af hjeltar*. — 2) Brukas äfven i fråga om djurhonor, med hänsende till deras ungar, helst om hästar, hundar och nötkreatur. — 3) Nyttjas stundom förkortningsvis i st. f. *Styfmoder, Fostermoder, Svärmoder*, och sammandrages då i dagligt tal till *Mor*. — 4) Titel, som i katolska länder gifves abbedissor och nunnor. *M. Ursula*. *Kära mor* kallas ännu af allmogen, på många orter i Sverige, pastorns i församlingen fru. — Sammandrages för denna bem. icke, utom i sistnämde uttryck. — 5) Såges om och till äldre qvinspersoner af ringare stånd, då de äro eller varit gifta, isynnerhet om de tillhöra allmogen. Sammandrages för denna bem. vanligvis. *Mor Maja*. *Mor Kersti i Kalfhagen*. *God dag, mor lilla!* — 6) (pop. o. fam.) *Mor* såges ofta

i st. f.: min hustru, t. ex.: *M., jag och barnen*. — 7) Se *Lifmoder*. *Ha ondt af modren*, plågas af modersjuka. — 8) (kem.) Bottensats. — *Ss. M-mord, -mördare*.

MODERAT, --ät, a. 1. (lat. *Moderatus*) 1) Återhållsam, hofsam, sansad. Såges både om person och sak. *Han är mycket m. M-a tänkesätt*. — 2) Billig. *Ett m. pris*.

MODERATION, ---tschön, f. 3. 1) Återhållsamhet, hofsamhet, måtta. — 2) Jemkning, lindring.

MODERATO, --åto, n. (i musik) Saktare tempo.

MODERBALSAM, --bållsamm, m. sing. Ett slags balsam, som fordom brukades emot hysteriska åkommor.

MODERBAND, n. 3. (anat.) Ett uppstående, tvärt öfver bäckenet gående, bredt veck af bukhinnan, som bidraget att uppehålla lifmodern.

MODERBRODER, MODERFADER, MODERMODER, MODERSYSTEMER, lagtermer för *Morbror, Morfar, Mormor, Moster*.

MODERBRÅCK, n. 3. Se *Moderfall*.

MODERDROPPAR, m. 2. pl. Ett slags droppar, som äro tjenliga i modersjuka.

MODERERA, v. a. 1. (lat. *Moderari*) Göra mindre våldsamt, sakta, återhålla, dämpa, mildra, lämpa, inskränka. — *M. sig*, v. r. Sakta sig, dämpa sin vrede, återhålla sig.

MODERERAD, a. 2. (egentl. part. pass. af *Moderera*) Ej öfverdrifven, sakta, mildrad, jemkad.

MODERFALL, n. 3. (med.) Lifmodrens nedsjunkning ur sitt rätta läge.

MODERHALS, m. 2. (anat.) Den del af lifmodrens smalare ända, som gränsar till modertruten.

MODERHORN, n. 3. Se *Moderrör*.

MODERJORD, f. sing. Se *Fosterbygd*.

MODERKAKA, f. 1. (barnförl.) En tjock, kakformig massa, som utgör äggets egentliga förening med modren.

MODERKRANS, m. 2. Ett slags apparat, som införes i lifmodern vid åtskilliga åkommor, såsom t. ex. moderfall.

MODERKUPA, f. 1. Så kallas en bikupa, med afseende på en derifrån utflugnen svärm.

MODERKYRKA, f. 1. Hufvudkyrkan i ett pastorat, vid hvilken pastorn sjelf vanligvis bor.

MODERLAND, n. sing. Se *Fädernesland*.

MODERLIF, n. 3. En moders sköte (med afseende på fostret). *Barnet i m-vet. Från m-vet, från födseln*.

MODERLIG, a. 2. Som tillhör, tillkommer, har afseende på, eignar en moder. *M' kärlek, ömhet, värd, omvårdnad. M-t hjerta, sinnelag. M-a omsorger*.

MODERLIGEN, MODERLIGT, adv. På ett moderligt sätt, såsom en moder. *M. behandla någon*.

MODERLIGHET, f. sing. Moderligt hjerta, sinnelag.

MODERLUT, m. sing. Den återstående vätskan vid kristallisering.

MODERLÖS, a. 2. Som förlorat sin moder.

MODERMÖDER, se *Moderbroder*.

MODERMUN, m. 2. pl. — *munnar*. (anat.)

En kanal, som går ifrån spetsen af lifmodern och öppnar sig inuti moderslidan.

MODERN, -där'n, a. 2. 1) Som är på modet, enligt med nyaste bruket eller smaken, nymodig. — 2) (i konst och estetik) Som utmärker den nyare tiden (i motsats till Antik).